

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

DE SOLVTIONE CARNALIS DEBITI.

DISTINCT. XXXII. A

Sciendum etiam est, quia cum in omnibus alijs
 Vir præsit mulieri, vt caput corpori. est enim vir
 caput mulieris, in soluendo tamen carnis debito
 pares sunt. Ideo Apostolus vtrique pariter præcipit
 in hac causa sibi inuicem subiici, inquit. Vir de-
 bitum reddat vxori, similiter & vxor viro: quia
 mulier non habet potestatem sui corporis, sed vir:
 similiter & vir non habet potestatem sui corpo-
 ris, sed mulier: quia nec mulier ad alium virum,
 nec vir ad aliam mulierem potestatem sui corpo-
 ris habet: nec vir ad continendum, nec mulier po-
 testatem habet sine mutuo consensu, sed alter al-
 terius potestatem habet corporis, vt poscenti al-
 teri non liceat alteri negare debitum. In hoc enim
 pares sunt, quia nec viro, nec mulieri corpus su-
 um licet alij tradere: sed sibi inuicem debitores
 sunt in hac causa, ne peccandi detur occasio. Per
 quod non dominium tollitur viro, sed vitium.
 Debent enim sibi coniugati non solum ipsius se-
 xus sui commiscendi fidem liberorum procrean-
 dorum causa, quæ prima est in ista mortalitate so-
 cietas: verum etiam infirmitatis inuicem exci-
 piendæ ad illicitos concubitus deuitandos, mu-
 tuam quodammodo seruitutem: vt etsi alteri eo-
 rum continentia placeat, nisi ex alterius consensu
 non possit. Ad hoc enim neuter habet potestatem
 sui corporis: quod adeo verum est, vt etiam quod
 non filiorum procreandorum, sed infirmitatis &
 incontinentiæ causa experit, vel ille de matrimo-
 nio, vel illa, non sibi alterutrum negent, ne per
 hoc incidant in damnabiles corruptelas. Reddere
 enim debitum coniugale nullius est criminis: exi-
 gere autem vltra generandi necessitatem, culpæ
 est venialis. Fornicari vero vel mœchari, punien-
 di est criminis.

1. Cor. ii. 3

1. Cor. 7. 2

Aug. in libr.
 de bono con-
 iuga c. 6. in
 tom. 6.

Ibid. c. 7.

Quod neuter continere valeat, nisi ex communi consensu.

Quod verò sine consensu vxoris vir continere non valeat, subditis probatur testimonijs. Ait n. Aug. Si dicat vir, Cōtinere iam volo, Nolo a. vxor non potest. Quod n. tu vis, illa non vult. Nunquid per continentiam tuam illa debet fieri fornicariæ? Si alij nupserit te viuo, adultera erit. Non vult talis lucro Deus tale damnum compensari. Redde debitum, & si non exigit, redde. Pro sanctificatione perfecta Deus tibi cōputabit, si non, q̄ tibi debetur, exigit: sed reddis, quod debes, vxori. Idem, Secundum verba Apostolica, etiam si vir continere voluisset, & tu noluisses, debitum tibi redde: e cogeretur: & illi Deus imputaret continentiam, si non suæ, sed tuæ cōcederetur infirmitati, ne in adulterium caderes. Quisquis ergo cōpatiens infirmitati vxoris reddit, non exigit debitum: aut si propter propriam infirmitatē ducit vxorem plangens potius, quia sine vxore esse non potuit, quàm gaudere quia duxit, securus expectat diē nouissimum. Idē. Vna sola causa esse potest, quare ad id, quod vouisti, non modo non hortaremur, sed etiam prohiberemus implere: si forte tua coniunx hoc tecum suscipere, animi vel carnis infirmitate recusaret. Nam vouenta talia non sunt à coniugatis, nisi ex consensu & voluntate communi, & si præpropere factum fuerit, magis est corrigēda temeritas, quàm persoluendā promissio. Non n. Deus exigit, si quis ex alieno aliquid vouerit, sed potius usurpare verum rat alienum. Idē, Apostolus nec ad tēpus, ut vacet orationi, nisi ex consensu voluit cōiugem carnaliter inuicē fraudari debito. Idē, Manifestum est ita voluisse legē scēminā sub viro esse, ut nulla eius vota que abstinentiæ causa vouerit, reddantur ab ea, nisi author fuerit vir permittendo. Nam cum ad peccatum eiusdem viri pertinere voluerit lex, si prius permiserit, & postea prohibuerit: non tñ dixit ut fa-

Ad finem

Pf 49. versu 8. tom, 8.

Epist. 199 ad Ediciam t. 2.

Aug. in li. 1. de nuptijs & concup. c. 14.

Idē in quaestio. Num. 1.

9. t. 4.

4. 6. 7.

ciat mulier quod vouerat, quia permissa iam prius à viro fuerat. Viri dixit esse peccatum, quia abnuic quod prius concesserat: non tñ mulieri ex hoc iussum dedit, vt cum prius vir ei cōcesserit, postea si prohibuerit cōtemnatur. Ex his apparet, quod vir vel mulier continētiam Deo offerre non potest sine comuni consensu, nec alter alteri debitum negare debet. Si vero quislibet eorum alterum à suo iure absoluerit, ad præteritam seruitutē nunquid reuocare poterit? Hoc n. videtur Aug. supra voluisse. Quibusdā videtur, quod mulier non discedens à domo viri, quæ viro permittente continētiam vouerit vel promiserit, eodē prohibente soluere non valeat: & hoc propter dignitatē viri, qui est caput mulieris. Sed melius hoc intelligitur in tali casu, vbi vir concedit mulieri vouere continētiam, & ante votum prohibet implere. Si vero habitum mutauerit, nō potest reuocari, secundum illud, Qui vxorem suam velare permiserit, aliam non accipiat, sed similiter conuertatur.

Quibus temporibus cessandum sit à coitu. C

Et licet debitum poscenti semper sit soluendum, non licet tamen qualibet die poscere. Vnde Aug. Christiano cum vxore sua aliquando licet conuenire, aliquando non, propter processionis n. dies, & ieiuniorum aliquando non licet cōuenire: quæ etiam à licitis abstinendum est, vt facilius impleri possit quod postulatur. Idē, Quotiens n. vel dies natiuitatis, vel reliquæ festiuitates aduenierint, non solum à concubinarum consortio, sed etiam à proprijs vxoribus abstinere. Idem Amb. Si causa procreandorum filiorum ducitur vxor, non multum tempus concessum videtur ad ipsum vsum: quia & dies festi & dies processionis, & ipsa ratio conceptus & partus iuxta legem cessare vsum carnis his debere temporibus demonstrant.

Hieronymus videtur dissentire à præmissis. D

lii 3

lii

In lib. de qu. noui & ver. test. t. 4. cap. 127. in fine. Sermone de Domi. 2. aduentus. Ad c. 7. prioris ad Cor.

*Hier. ferm.
in vigilia
Pasche de
esu agni t. 4.
1. Reg. 21. b.
Ioan. 6. d.*

Illi autem, quod dictum est, reddere debitum non esse peccatum videtur obuiare, quod ait Hieronimus. Quicumque uxori debitum reddit, vacare non potest orationi, nec carnes agni edere. Item, Si panis propositionis ab his, qui uxores suas tetigerant, comedi non poterant: quanto magis panis, qui de celo descendit, non potest ab his, qui coniugalibus paulo ante hæere complexibus, violari atque contingi non quod nuptias condemnemus, sed quod eo tempore quo carnes agni manducaturi sumus, vacare à carnalibus operibus debeamus. Hoc capitulum maxime ad ministros Ecclesie pertinet, videtur: quibus non licebat sacra officia celebrare atque mysteria tempore coniugalis amplexus: quo etiam præsentia Spir. S. non datur. Unde idem ait, Coniugia legitima carent quidem peccato: nec tamen tempore illo quo coniugales actus geruntur, præsentia Spir. S. dabitur, etiam si Propheta esse videatur, qui officio generationis obsequitur.

*Conc. Iler-
dense.*

*Nicolaus
Papa I. ad
consulta
Bulgarorū.*

*32. q. 4. cap.
Recurrat
nunc parag.
hæc ita.*

Quibus temporibus non sunt celebranda nuptia.

Nec solum in opere carnali obseruanda sunt tempora, sed etiam in celebrandis nuptiis: secundum illud, Non oportet à Septuagesima vsque in Octavam Paschæ, & tribus hebdomadis ante festum S. Ioannis, & ab Aduentu Domini vsque post Epiphaniam celebrare nuptias. Quod si factum fuerit, separentur. Item, Nicolaus Papa, Nec uxorem ducere, nec coniugia facere quadragesimali tempore conuenire posse vilo modo arbitror.

DE DIVERSIS CONIUGII LEGIBVS.
DISTINCT. XXXIII.

Quæritur hic de antiquis patribus, qui plures mulieres habuisse uxores vel concubinas, utrum peccauerint? Ad quod dicimus, Pro varietate temporum varia inuenitur dispensatio conditoris. Ab exordio enim temporis inter duos tantum, Adam scilicet & Euam, inchoatum est coniugium.